

ಲಾಭದಾಯಕ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಪಾತ್ರ

ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ನಷ್ಟ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಹೈನು ರಾಸುಗಳ ಸಾಕಣೆ ಖರ್ಚು, ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚಿನ ಶೇ. 60 ರಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಖರ್ಚು ಪಶು ಆಹಾರವಾಗಿದ್ದು ಶೇ.50 ರಷ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೈನು ರಾಸಿನ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳೂ ಪಶು ಆಹಾರದಿಂದಲೇ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿತ್ಯ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪಶು ಆಹಾರವೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಮೇವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾದಲ್ಲಿ, ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣವಾಗುವ ನಾರಿನ ಅಂಶದ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಅಂಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಜೀರ್ಣವಾಗುವ ಪಶು ಆಹಾರದ ಅಧಿಕ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಪಶು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಹೈನು ರಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಜೀರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಾಸುಗಳು ಮೇವು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ದೇಹದಲ್ಲಿನ ಕೊಬ್ಬು ಮತ್ತು ಮಾಂಸ ಕರಗಿ, ಕೆಚ್ಚಲೂ ಕೂಡ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಸಿರು ಮೇವು ಬೆಳೆಯಲು ಸೌಕರ್ಯವಿರುವ ಪಶುಪಾಲಕರು ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳಾದ ನೇಪಿಯರ್, ರೋಡ್ಸ್, ಗಿನಿ, ಗ್ರೀನ್ ಪ್ಯಾನಿಕ್, ಕುದುರೆ ಮೆಂತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು, ಒಣ ಮೇವಿನ ಜೊತೆ ಸಮ ಭಾಗವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ತಿನ್ನಿಸಿದಾಗ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.



ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲುಗಳು ಹೈನು ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅನೇಕ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಹಾಲಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲುಗಳ ಕುರಿತ ವಿವರ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

1.ಕುದುರೆ ಮೆಂತೆ (Lucerne)

ಇದು ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ರಾಣಿ ಎಂದು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಬೆಳೆಯು ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ತಂಪಾದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲದು. ಈ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನೀರು ಬಸಿದು ಹೋಗುವಂತಹ ಕೆಂಪುಗೋಡು ಮತ್ತು ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಗೋಡುಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳು

- ◆ ಕುದುರೆ ಮೆಂತೆ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ ಬಹು ವಾರ್ಷಿಕ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.
- ◆ ಇದು ದ್ವಿದಳ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಶೇಕಡಾ 16-18 ಕಚ್ಚಾ ಸಸಾರಜನಕ ಖನಿಜ ಹಾಗೂ ಎ ಜೀವಸತ್ವ ಹೊಂದಿದೆ.
- ◆ ಈ ಮೇವು ಹೆಚ್ಚು ರುಚಿಕರ ಹಾಗೂ ಮೃದುವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಹಸುಗಳಲ್ಲದೆ, ಎತ್ತು, ಕುದುರೆ, ಕುಕ್ಕಟ ಮತ್ತು ಮೊಲಗಳಿಗೂ ಕೊಡಬಹುದು.

'ಆರು ಸೊಲಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನುವ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮೂರು ಸೊಲಿಗೆ ಹಾಲು'

- ◆ ಎಳೆಯ ಕರುಗಳು, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮರಿಗಳಿಗೂ ಒಣ ಮೇವಾಗಿಯೂ ಕೊಡಬಹುದು.
- ◆ ಎಲ್ಲಾ ಬಹು ಬೆಳೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ತೆಂಗಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.
- ◆ ಈ ಬೆಳೆಯು ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವೃತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ತಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಬಿತ್ತನೆ ಕಾಲ

ಸಿಸ್-9 ಮತ್ತು ಆನಂದ-2, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾಲ. ಇಳುವರಿ : ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 75-85 ಟನ್ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಕುದುರೆಮೆಂತೆ ಅತೀ ಪೌಷ್ಟಿಕ ದ್ರವ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ದನಗಳಿಗೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ತಿನ್ನಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನದರೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ 5-6 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಕೊಡಬಹುದು ಕುದುರೆ ಮೆಂತೆಯನ್ನು ಇತರ ಏಕದಳ ಮೇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದನಗಳ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

2. ಹೈಬ್ರಿಡ್ ನೇಪಿಯರ್ (ಸಂಕರಣ ಹುಲ್ಲುಗಳು)

ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ನೇಪಿಯರ್ ಹುಲ್ಲಿನ ತಳಿಗಳು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡಬಲ್ಲವು. ಇದು ಸತತವಾಗಿ 4 ರಿಂದ 5 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಲದ ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾದ ನೇಪಿಯರ್ ಹುಲ್ಲಿನ ತಳಿಗಳೆಂದರೆ ಎನ್.ಬಿ.-21, ಬಿ.ಹೆಚ್-18, ಅನ್ನಪೂರ್ಣ (ಎ.ಪಿ.ಬಿ.ಎನ್.-1) ಇತ್ಯಾದಿ ಜೂನ್-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 175 ರಿಂದ 200 ಟನ್ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ 125 ರಿಂದ 150 ಟನ್ ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.



ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳು

- ◆ ಇವು ಬೇರು ಬಿಟ್ಟ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಾರವಾಗುತ್ತವೆ.
- ◆ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತವೆ.
- ◆ ಸಸಿ ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದರಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಸಿಗಳು ಅಡಕವಾಗುತ್ತವೆ.
- ◆ ಈ ತಳಿ ವಿವಿಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲದು.

ಸೂಚನೆ: ಈ ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಸಾಲಿಕ್ ಆಮ್ಲ ಇರುವುದರಿಂದ 40-50 ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಕಟಾವು ಮಾಡಿ ದನಗಳಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು.

3. ಪ್ಯಾರಾ ಹುಲ್ಲು

ಈ ಹುಲ್ಲು ಜವುಳು, ಕ್ವಾರ ಮತ್ತು ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹುಲ್ಲು ಹಚ್ಚಿದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಎಡೆ ಹೊಡೆಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಳೆಯದಿದ್ದಾಗ ಅತೀ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಹಸಿರು ಮೇವು ದೊರೆಯುವುದು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಸುಮಾರು

ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಬೇರುಳ್ಳ ತುಂಡುಗಳ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದು, ಜೂನ್ ಅಥವಾ ಜುಲೈಗಳು ತಿಂಗಳು ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತ ಕಾಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಾಗ 125 ರಿಂದ 150 ಟನ್ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 110 ರಿಂದ 125 ಟನ್ ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳು

- ✦ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಹರಡಿ ಕಳೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.
- ✦ ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನ ನೀರಾವರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ✦ ಒಂದೇ ಹೊಲದಲ್ಲಿ 8-10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಬೆಳೆ ಇಡಬಹುದು.
- ✦ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

4. ರೋಡ್ಸ್ ಹುಲ್ಲು

ಇದೊಂದು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಸಿರು ಮತ್ತು ಒಣ ಮೇವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಸುಮಾರು 1,12,000 ಬೇರುಳ್ಳ ತುಂಡುಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಜೂನ್ ಅಥವಾ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳು ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತ ಕಾಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ 150

ಟನ್‌ಗಳವರೆಗೆ ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳು

- ✦ ಈ ಹುಲ್ಲು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬಹು ವಾರ್ಷಿಕ ಹುಲ್ಲಾಗಿದೆ.
- ✦ ಉಷ್ಣ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚು ಕವಲೊಡೆಯುವ, ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಈ ಹುಲ್ಲಿದೆ.

ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ರೋಡ್ಸ್ ಹುಲ್ಲು (ಕುದುರೆ ಮೆಂತೆಯೊಡನೆ): ಎರಡು ಸಾಲು ರೋಡ್ಸ್ ಹುಲ್ಲಿನ (90 20 ಸೆಂ.ಮೀ.) ನಡುವೆ ಎರಡು ಸಾಲು (30 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಂತರದ ಸಾಲುಗಳು) ಕುದುರೆ ಮೆಂತೆಯನ್ನು ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೇ ಮೇವಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಉತ್ತಮವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಹಿಂಡಿ (ದಾಣಿ) ಮಿಶ್ರಣಗಳ ಮೇಲಿನ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತ ಬಾಂಧವರು ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳು ಅವುಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೈನು ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಸಮತೋಲನ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕ ಲಾಭ ಗಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.



ಬಿ.ಇ. ಶಂಭುಲಿಂಗಪ್ಪ, ಮೂಡಲಗಿರಿಯಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಬಿ. ಅಗ್ನಿಾಳ
ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ರಾಯಚೂರು-584 101